MUZEJSKI RAVNATELJ
LJUBLJANA JUGOSLAVIJ

Št. 213 Poštnina poračunjena (C. G. con in poste) V Trstu, v sredo, 7. septembra 1927. Anamezna številka 30 cent. Letnik LII

Izhaja vsaki dan z izjemo nedelje in praznikov. Naročnina: za 1 mesec L. 8.—, za 3 mesece L. 22.—, pol leta L. 42.—, celo leto L. 75.—, v inozemstvo mesečno L. 6.50 več. — Posamezna številka 30 stot. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 kolone trgovske in obstne oglase L. 1.—, za osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov L. 2.— prva stran L. 2.—

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost». Podružništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Pariz in Moskva

Po vzpostavitvi normalnih diplomatičnih stikov med Rusijo in Francijo, sta obe državi živeli v precej dobrih odnošajih. Res je sicer, da dolgotrajna pogajanja za ureditev raznih finančnih in gospodarskih vprašanj niso mogla do sedaj še privesti do nikakega sporazuma, na čigar podlagi bi bilo mogoče vzpostaviti tudi redne trgovinske stike med obema deželama. Glavno sporno točko je tvorilo in še tvori pri tem vprašanje carskih predvojnih in vojnih dolgov napram Franciji. Boljševiška vlada je vedno izjavljala, da teh dolgov ne priznava in šele po dolgem obotavljanju je pristala na svoto, ki pa Francozov ni mogla zadovoljiti. Pogajanja so se več krat začela, a so zmerom ostala brez uspeha.

Po sestanku med Briandom in dr. Stresemannom v Thoiryju se je, sakor znano, začela takozvana «thoiryska politika», politika zbližanja med Francijo in Nemčijo. Ker živi Nemčija v prav dobrem razmerju z ruskimi sosedi, so takrat mnogi izražali prepričanje, da bo thoiryska politika s posredovanjem nemškega zunanjega ministra pripomogla tudi do zbližanja med Parizom in Moskvo.

Po prelomu med Veliko Britanijo in ZSSR in po pompozni manifestaciji francosko-angleškega prijateljstva ob priliki Doumergueovega in Briandovega obiska v Londonu, se je pa stvar zasukala bolj v nasprotno smer. Nekateri listi so takrat že prerokovali, da bo tudi Francija sledila angleškemu zgledu in da bo prekinila odnošaje z Moskvo. V tem zmislu je tedaj začel vplivati na javno mnenje tudi velik del francoskega tiska. «Matin» na pr. je objavljal senzacionalna odkritja o zaroti komunistov, ki so imeli baje že vse pripravljeno, da izzovejo revolucijo in se polastijo Pariza, ter je ob enem naglašal, da vodijo komunistično gibanje na Francoskem eksponenti sovjetskega poslaništva. Na razpoloženje velikega dela francoske javnosti so vplivala tudi poročila o komunistični propagandi med vojaštvom, o uporih in dezertiranju vojakov-komunistov. Nacionalistično časopisje je seveda izrabljalo v svoje namene vsak, tudi najbolj neznaten dogodek, slikalo je strahove v zelo črnih barvah in naglašalo, da je položaj skrajno resen in da je država v nevarnosti. K stopnjevanju nerazpoloženja napram ZSSR so pripomogli tudi izgredi v Parizu, povodom usmrtitve Sacca in Vanzettija. Vse to so nacionalistični listi spravljali v zvezo s sovjetsko boljševiško propagando.

Te dni pa se jim je posrečilo iztakniti nekaj, radi česar so dvignili mnogo prahu in začeli zahtevati, da francoska vlada prekine diplomatične odnošaje z Moskvo. Osrednji odbor ruske komunistične stranke je po zaključitvi svojega zasedanja, ki se je vršilo v prvi polovici avgusta, objavil razne izjave in resolucije, ki so jih odobrili posamezni odseki osrednjega odbora. V eni izmed teh izjav se pozivajo podaniki tujih, sovjetom sovražnih držav, naj vneto delujejo proti svojim vladam, vojaki pa naj se v slučaju vojne postavijo na stran ruske vojske. Med onimi, ki so to izjavo podpisali, je, poleg Trockega, tudi Rakovski, sovjetski poslanik v Parizu.

Ko je francosko ministrstvo zvedelo za to, je potom svojega poslanika Herbettea takoj protestiralo pri Čičerinu, komisarju za zunanje zadeve, češ da ni dopustno, da bi take pozive podpisoval sovjetski poslanik pri francoski vladi.

Čičerin je bil takoj pripravljen dati zadoščenje užaljenim Francozom. Poslal je v Pariz noto, v kateri izjavlja, da sovjetska vlada izrecno in formalno obsoja idejo, naj bi njeni zastopniki organizirali propagando in upore na ozemlju Francije, s katero živi ZSSR v miroljubnih odnošajih.

Ker je francoski tisk zagnal velik krik in vik, naglašujoč, da sovjetski zastopnik izrablja poslaniško imuniteto in da kuje načrte proti Franciji, kar da je sam priznal, ko je podpisal omenjeni poziv, je tudi Rakovski hitel izjavljat, da so Francozi napačno tolmačili manifest osrednjega odbora ruske komunistične stranke, katerega je podpisal kot član odbora in ne kot poslanik. Rakovski naglaša, da se prav dobro zaveda svojih dolžnosti in da natančno ve, da se ne sme vmešavati v notranje zadeve Francije. Manifest pa velja le za slučaj kakšne vojne in ne pride torej nikakor v poštev za Francijo, kajti Pariz in Moskva živita v miru. In on, Rakovski, smatra za svojo prvo dolžnost, da še okrepi dobre odnošaje med obema državama.

Desničarski listi s to izjavo niso zadovoljni. In izjavljajo, da bi ne bili zadovoljni niti tedaj, ko bi sovjetska vlada odpoklicala Rakovskega in poslala v Pariz drugega diplomata, ker bi ta — tako pišejo — samo nadaljeval delo Rakovskega. Zato zahtevajo, naj vlada prekine odnošaje z ZSSR.

Briand, ki vodi zunanjo politiko Francije, je pa drugačnega mnenja in noče slediti zgledu Angležev, ki so se menda prenaglili, kajti sedaj skušajo spet vzpostaviti redne diplomatične stike z Moskvo. Izjavil je, da je s Čičerinovim odgovorom zadovoljen, pa naj Rakovski še ostane v Parizu ali pa tudi ne.

Oblak, ki je naznanjal novo nevihto, nov spor v Evropi, sedaj že spet izginja na obzorju.

Otvoritev geografskega kongresa v Milanu

MILAN, 6. (Izv.) Danes ob 10. uri se je otvoril v veliki dvorani trgovinske univerze Bucconi 10. italijanski geografski kongres. Za predsednika kongresa je bil izvoljen general Porro. Na otvoritveni seji je zastopal kralja vojvoda delle Puglie, vlado pa minister kolonij on. Federzoni, ki je po kratkem pozdravnem govoru milanskega občinskega načelnika on. Bellonija v imenu Nj. V. kralja z daljšim govorom otvoril 10. italijanski geografski kongres.

Minister je v svojem govoru naglasil še nedavno skoro programatično nepoznavanje geografije, ki je bilo razširjeno po vsej Italiji. Ta nevednost je povzročila državi večkrat mnogo škode ter je imela za posledico obžalovanja vredno nerazumevanje življenjskih, notranje- in zunanjepolitičnih, vojaških in gospodarskih vprašanj. Toda pod vplivom fašistovske vlade se bo razvilo splošno znanje geografije, ki ga je do sedaj Italija zelo pogrešala. Fašistovska vlada je in bo napela vse svoje sile, da ozdravi državo od te bolezni. Zato želi in pričakuje minister od kongresa velikih uspehov.

Med zasedanjem kongresa se je pojavil pred univerzo nek duševno omejen kmet, ki je začel razdeljevati letake, v katerih nasprotuje dejstvu, da se zemlja vrti okrog solnca, in v katerih zasmehuje geografe in njihov kongres.

Okrožnica prefektom

o posredovalci profesionistov

RIM, 6. (Izv.) Kakor doznava agencija «Informatore della Stampa», je razposlalo ministrstvo za notranje zadeve vsem prefektom kvalifevine okrožnico, v kateri jih opozarja na nevedno lepo in pošteno delo, ki ga vršijo posredovalci raznih profesionistov (odvet., zdravnikov, inženirjev). Ker je podobno delovanje tudi na veliko škodo onih profesionistov, ki se ne poslužujejo podobnih sredstev, in na veliko škodo klientov, ki so večkrat hudo prevarani, poziva ministrstvo prefekte, naj poskrbijo, da spravijo dotični ljudje v najkrajšem času svoje delovanje v sklad s predpisi 116. člena zakona o javni varnosti. Pri podeljevanju tozadevnih listin morajo prefekti postopati skrajno previdno. Oblasti za javno varnost pa bodo morale voditi nad delovanjem posredovalcev strogo nadzorstvo.

Likvidacija vojnih odškodnin v reški pokrajini

RIM, 6. (Izv.) «Gazzetta Ufficiale» prinaša v svoji današnji številki ministrsko naredbo z dne 30. avgusta 1927., s katero se pooblašča reška finančna intendanca, da likvidira odškodnine za vojne oškodovance na reškem ozemlju.

Zasedanje kongresa

za znanstveno organizacijo dela

RIM, 6. (Izv.) Po včerajšnjih volitvenih formalnostih je pričel III. mednarodni kongres za znanstveno organizacijo dela danes s svojim pravim delom. Ob 10. zjutraj se je pričelo zasedanje v vseh štirih odsekih, v katere je kongres razdeljen. Najprej so podali posamezni poročevalci svoja poročila, po katerih se je vnela povsod živahna debata, v katero so posegali delegati raznih držav. Posebno živahna je bila debata v odseku za gospodinjstvo, ki ga tvorijo po večini ženske. Po poročilu gospe Margis Hildegard, ki je povdarila potrebo ustanovitve organizacije, ki naj bi nudila gospodinjam vsa potrebna navodila za racionalizacijo dela in stroškov, so se priglasili k besedi mnogi delegati in delegatinje, ki so poročali o uspehih, doseženih v tem področju v posameznih državah, in ki so stavili razne predloge.

Vodstvo fašistovske stranke

se bo sestalo 28. septembra

RIM, 6. «Foglio d'Ordini» objavlja v svoji današnji številki, da je načelnik vlade on. Mussolini sklical vodstvo fašistovske stranke na sestanek, ki se bo vršil 28. septembra v palači Viminale v Rimu. Dnevni red napovedanega sestanka vodstva fašistovske stranke je naslednji: 1) Položaj v stranki, 2) praznovanje pete obletnice pohoda na Rim, ki se bo vršilo 28. oktobra.

List se bavi v enem svojih člankov, ki mu je naslov «Kvota 90», tudi z vprašanjem revalutacije lire. List pravi, da so se pojavile govorice o ponovni revalutaciji lire, in ugotavlja, da so take govorice brez podlage, zlasti po proglasu načelnika vlade, ki določa, da se ima lira vzdržati za nedogleden čas napram angleškemu funtu šterlingu v razmerju, kakor 1 : 90. Proti ljudem, ki razširjajo take govorice, zaključuje članek, bi morala nastopiti edino le še policija.

On. Grandi pri načelniku vlade

RIM, 6. (Izv.) Davi se je povrnil v prestolnico državni podtajnik v ministrstvu zunanjih zadev on. Grandi. Po razgovoru s predsednikom vlade v palači Viminale se je podal on. Grandi v palačo Chigi.

Minister on. Rocco okreval

RIM, 6. (Izv.) Pravosodni minister on. Rocco, ki je bil pred dnevi operiran, je v toliko okreval, da bo čez nekaj dni spet lahko nastopil svojo službo.

Novi predsedniki pokrajinskih organizacij avtonomnih bitij

RIM, 6. (Izv.) Na predlog predsednika splošne zveze avtonomnih bitij je odobril generalni tajnik fašistovske stranke on. Turati imenovanja mnogih predsednikov pokrajinskih organizacij avtonomnih bitij. Za predsednika tržaške organizacije je bil imenovan pokrajinski tajnik tržaške fašistovske zveze inženir Josip Cobol.

Newyorški župan Walker pozeti 9. t. m. Rim

RIM, 6. (Izv.) Danes zvečer se je vrnil v prestolnico rimski guverner knez Potenziani, ki si je privoščil kratek oddih. Rimski guverner se je pravzaprav predčasno povrnil v Rim, to pa radi bližnjega poseta newyorškega župana Walkerja, ki prispe v Rim dne 9. t. m. in ki mu pripravlja rimsko mesto svečan sprejem.

Zaključitev mednarodnega visokošolskega kongresa

RIM, 6. Včeraj se je zaključil kongres mednarodne zveze visokošolcev. Ob zaključitvi je imel novi predsednik zveze dr. Maltini daljši govor.

Uspešno nadaljevanje poleta okrog sveta

KALKUTA, 6. (Izv.) Letalo «Pride of Detroit», ki je danes ob 6.55 odletelo iz Allahabada, je prispelo v Kalkuto kmalu po 10. uri dopoldne. Jutri zjutraj bo nadaljevalo svoj polet okrog sveta proti mestu Rangoonu, ki je oddaljeno od Kalkute v zračni črti 650 milj.

Poljski načrti

o splošnem garancijskem paktu

ŽENEVA, 6. (Izv.) Poljskemu načrtu za preprečevanje vojn pripisujejo tukajšnji krogi veliko važnost. Po tem načrtu naj bi se vojna proglasila za nezakonito. Države bi se morale zavezati, da ne bodo v nikakem slučaju segle po vojni, da uredijo svoje medsebojne spore.

ŽENEVA, 6. (Izv.) Zunanja ministra Briand in Chamberlain sta se sestala sinoči in sta na tem svojem sestanku razpravljala o poljskem načrtu glede splošnega varnostnega pakta. Načrt bodo posebej proučili juristi, a ne oni, ki so člani juridične komisije Družbe narodov, ker bi se načrt gotovo odklonil.

VARŠAVA, 6. (Izv.) Zdravstveno stanje poljskega zunanjega ministra Zaleskega se je v poslednjih dneh znatno izboljšalo in se bo dne 10. septembra brzkone že podal v Ženevo.

Sestanek med ministri Briandom, Chamberlainom in Marinkovićem

ŽENEVA, 6. (Izv.) Mala antanta razvija živahno delovanje ter nadaljuje svojo včeraj pričeto konferenco. Jugoslovenski zunanji minister dr. Marinković je imel danes že razgovore z zunanjima ministroma Briandom in Chamberlainom; na tem razgovoru so ministri razpravljali o političnih problemih, ki najbolj zanimajo Malo antanto, pa tudi o novem varnostnem vprašanju.

Oster govor Davidovića

proti jugoslovenskemu ministrskemu predsedniku Vukićeviću

BEOGRAD, 6. (Izv.) Pozornost političnih krogov je bila danes posvečena izključno le volilnemu gibanju, ki se dan za dnem zmerom bolj poostruje. Današnji govor Ljube Davidovića v Beogradu je vzbudil splošen vtis, da obstoja sedanja vladna koalicija le še formalno in da je vsako nadaljnje sodelovanje med demokrati in vukićevićevci po 11. septembra skoro nemogoče, posebno še, ker je gospod Davidović v svojem današnjem govoru izrecno povdaril, da vlada v demokratski stranki popolna solidarnost in da med njim in dr. Marinkovićem sploh nikdar ni bilo kakih nesoglasij.

BEOGRAD, 6. (Izv.) Danes dopoldne se je vršil pred Narodnim kinom v Beogradu že dolgo napovedani shod Jugoslovenske demokratske stranke, na katerem je nastopil kot glavni govornik Ljuba Davidović. V vseh političnih krogih je vladalo za ta shod veliko zanimanje, posebno še, ker je gospod Davidović ponovno izjavil, da bo na tem shodu obrazložil stališče demokratov do Vukićevićeve skupine v vladi. Shoda se je udeležilo nad 4000 ljudi. Ljuba Davidović je v svojem govoru med drugim dejal:

«Predsednik vlade gospod Vukićević smatra za eno svojih glavnih nalog, da cepi stranke. Razcepil je radikalsko stranko in hoče zanesti razdor tudi v demokratsko stranko. Gospod Vukićević se vmešava v naše zadeve, toda pri tem bo dobil pošteno po prstih. Jasno je, da so nam danes bolj kot kdaj poprej potrebne velike stranke, ker zamorejo le take stranke izvesti svoj program. Brez njih je konsolidacija nemogoča. Gospod Vukićević je skušal z vsemi sredstvi preprečiti kandidature dr. Spaha in njegovih pristašev, češ da je njegova stranka zasnovana na verski podlagi, istočasno pa je sklenil pakt z dr. Koroščem, katerega stranka ima najbolj izrazit verski značaj. Toda volitve 11. septembra bodo pokazale, da Vukićeviću ne pomaga več noben pakt in da se bo moral za vedno odpovedati političnemu delovanju.»

Rojstni dan jugoslovenskega prestolonaslednika

BEOGRAD, 6. (Izv.) Danes se je po vsej državi praznoval rojstni dan prestolonaslednika Petra.

BUDIMPEŠTA, 6. (Izv.) Ponoči so neznanci pomazali vhod v čehoslovaško poslaništvo ter nalepili na vrata listek z žaljivo vsebino. Policija je uvedla strogo preiskavo, obenem pa je postavila pred poslaništvo stalno stražo.

Vest o spopadu na jugoslovensko-bolgarski meji dementirana

SOFIJA, 6. (Izv.) Bolgarska službena komisija je dementirala vesti, ki so se razširile zadnje dni v inozemskih listih o nekem spopadu na jugoslovensko-bolgarski meji. Glasom uradne ugotovitve sta dva seljaka pri iskanju svoje živine pomotoma prekoračila mejo. Ker na poziv obmejnih straž nista obstala, ampak sta skušala pobegniti, so straže streljale za njima in sta bila ubita. Preiskava tega incidenta je poverjena mešani jugoslovensko-bolgarski komisiji.

Angleški list napoveduje sestanek med on. Mussolinijem in Chamberlainom

LONDON, 6. (Izv.) Listu «Central News» poročajo, da se bo sredi septembra vršil v Genovi sestanek med načelnikom vlade in zunanjim ministrom Mussolinijem ter angleškim zunanjim min. Chamberlainom. Chamberlain namerava tekom tega meseca potovati na oddih na svoji jahti «Dolpine», in sicer po Sredozemskem morju. Ob tej priliki se naj bi sestal z on. Mussolinijem.

Letalo Old Glory

odletelo proti Rimu

OLD ORCHARD, 6. (Izv.) Ob 13.25 po ameriškem času, po našem ob 18.25, je nastopilo letalo «Old Glory» svoj prekooceanski polet. Letalo je na peščenem bregu naglo startalo, se dvignilo in takoj izginilo za obzorjem.

Letalca Bertaud spremlja James Dewitt, ki ga bo od časa do časa nadomestoval pri krmilu. Poleg obeh letalcev se nahaja na letalu kot potnik ravnatelj londonskega lista «Daily Miror» Filip Payne.

Pred svojim odhodom je Bertaud izjavil, da ne bo letel v velikem loku preko Nove zemlje, marveč, da bo usmeril svoje letalo naravnost proti Bordeauxu v Franciji. Letalec nosi s seboj več pisem. Od teh je eno pisal Brewsterkogi, guverner države Maine, italijanskemu ministrskemu predsedniku on. Mussoliniju, ostala tri pisma pa so naslovljena na papeža in so jih pisali trije ameriški kardinali.

Ženska plava čez Rokavski preliv

LONDON, 6. (Izv.) Plavalka gospa Corson je startala z obrežja v grofiji Kent danes ob 8.50 zjutraj. Gospa Corson namerava preplavati Rokavski preliv. Čeprav je temperatura vode precej nizka, vendar je pogumna plavalka izjavila, da se ji bo njen poskus posrečil.

Ameriški senator proti novemu posojilu Franciji

NEW-YORK, 6. Senator Borah je naslovil na državnega tajnika Kellogga pismo, v katerem utemeljuje svoje stališče glede novega posojila, ki ga skuša Francija najeti v Ameriki. Senator pravi, da bi bilo bolje za prijateljske odnošaje med Francijo in Združenimi državami, če se med obema državama najprej reši vprašanje ureditve starih francoskih dolgov v Ameriki in se šele potem razpravlja o vprašanju novega posojila Franciji.

Državljanska vojna na Kitajskem

Usmrtitev četvorice generalov v Nankingu

ŠANGHAJ, 6. Iz Nankinga poročajo, da so čete južnih nacionalistov ujele 10.000 vojakov severnih nacionalistov. Ta vest pa še ni potrjena. Obenem pa je došla brzojavka, da so bili v Nankingu ustreljeni 4 generali, pristaši Sun-Čang-Fanga. Poveljnik severnih nacionalistov general Sun-Čang-Fang, ki je moral izprazniti Pukou, zbira svoje čete Fungceu ter se pripravlja na novo prodiranje proti Nankingu in Šanghaju.

DNEVNE VESTI

Ukrepi za Istro

Letošnja huda suša je postavila istrskega kmeta pred trdo preizkušnjo. Kakor znano, je pokrajinska zveza industrijcev v Puli predložila pred nedavnim predsedniku vlade posebno spomenico, v kateri je obrazložila težave in potrebe Istre.

Listi poročajo sedaj, da je on. Mussolini načeloma pristal na razne točke spomenice in da bo čim prej dal točen odgovor na posamezne predloge.

Prihodnjo soboto se bo v Rimu vršil sestanek, katerega se bodo udeležili minister za javna dela on. Giuriati, istrski poslanec on. Mrach, istrski prefekt comm. Cavalieri ter predsednik kr. komisije za Istro sen. Chersich. Razpravljali bodo o pričetku del za gradnjo cest, s čimer naj bi se zaposlili pred vsem istrski kmetje, katerim je suša skoro popolnoma uničila poljske pridelke.

Kavcije trgovcev

Pokrajinska federacija trgovcev opozarja vse one trgovce ki bi radi da se jim vrnejo, deloma ali v celoti, kavcije, položene v zmislu zakona, da morajo v to svrho napraviti prošnjo na poteštata, v čigar občini izvršujejo svoj trgovski poklic. Prošnjo treba napraviti na kolkovnem papirju za dve liri. Priložiti ji je treba: eno polo kolkovnega papirja za tri lire, eno za dve liri in začasno pobotnico o položitvi varščine. V prošnji mora trgovec izrecno navesti, katero svoto pušča še v varščino in koliko naj se mu vrne.

Oni pa, ki se ne pečajo več s trgovanjem in žele, da bi se jim kavcija povrnila, morajo prošnji dodati poleg navedenega tudi potrdilo trgovinske zbornice, iz katerega je razvidno, da se je prosilčevo podjetje črtalo iz seznama trgovin.

Cene živil

v razprodaji na drobno

Municipij sporoča, da je tržaški poteštat določil naslednje maksimalne cene za živila v razprodaji na drobno:

Sladkor: v kristalih L. 9.60 za kilogram, v prahu po L. 7.10. — Riž, navaden 1.80, II. vrste 1.70. — Testenine: dobre vrste 3, neapeljske extra 3.70, domače extra 3.70, bolonjske 3.90. — Kava: Rio navadna 21.50, Rio boljše vrste 22.50, Santos 24.50, Salvador 26.50. — Kruh v hlebih po 200 gramov: iz enotne moke tudi po 2 liri. — Fižol nov 2.10, zelen 1.80. — Semensko olje, navadno, 5.70 za liter, oljčno 8.40. — Slanina: prvovrstna domača 9.40, drugovrstna 8.60, ameriška 8.20. — Mast: domača 8.20, ameriška 8.40. — Maslo: prvovrstno 19, drugovrstno 17. — Sir: «reggiano» iz l. 1926 po 19 lir, iz leta 1925 po 28 lir, ementalski po 14. — Paradižnikova konserva 3.80. — Mleko 1.40 za liter.

Ta cenik je stopil v veljavo 5. septembra in velja do novih odredb. V vsaki trgovini, pekarni itd. mora viseti tak cenik. Trgovci ga lahko dobijo na glavni sekciji mestnih stražnikov; vsaka kopija stane 30 stotink.

RAZPUŠČENA DRUŠTVA

Z odlokom od 2. septembra t. l. št. 4546/I je tržaška prefektura razpustila Sportno društ. «Adria» pri Sv. Jakobu v Trstu, z motivacijo, da se društvo sploh ni udejstvovalo na sportnem polju, in da je njega obstoj služil protinacionalni propagandi, kar bi lahko motilo javni red. Poleg tega je v odloku rečeno, da vsako sportno delovanje, ki se ne vrši pod okriljem C. O. N. I. -ja, nasprotuje ciljem nacionalnih ustanov.

Iz istih razlogov je bil razpuščen tudi Sportni klub «Val» v Barkovljah.

Izpiti za občinske tajnike

Notranje ministrstvo je s posebno naredbo določilo, da se bodo usposobljenostni izpiti za občinske tajnike, v svrho dosege tozadevnega patenta, vršili dne 28., 29. in 30. decembra t. l. na raznih prefekturah, med katerimi so tudi tržaška, goriška in videmska.

POZDRAVE IZ ARGENTINIJE

pošiljajo sorodnikom in znancem naslednji izseljenci, ki se nahajajo v Berissu (La Plata):

Fran in Frančiška Suban, Alojzij Mohorčič iz Mahničev; Fran Seražin iz Dolenj; Fran Mohorčič iz Pristave; Fran Hod iz Hribca; Henrik Blokar iz Gradišča; Ivan Meško iz Sela; Alojzij Renar in Fran Marc iz Gorenje Branice; Fran Stopar, mizar iz Lokve in Ludovik Antončič.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG.

6. 9. 1927.

Dočim so bili zadnji dnevi na trgu precej klaverni, je danes trg zopet zavzel obliko, katere smo bili navajeni, in je imel celo deber dan. Temu v dokaz postavljamo cene, ki niso bile slabe in ki so navadno posledica dobrih tržnih dni. Seveda so cene na blagovnih trgih,

kakor je tržaški, nekaj zelo nestalnega in pod stalnimi vplivi, bodisi množine pripeljanega blaga, bodisi njega kakovosti in tudi pod vplivom vremena. Zato poročila v tem tržnem barometru niso odveč in so v stari obliki, vedno nekaj novega.

Trg je te dni dobesedno preplavljen s krompirjem vseh mogočih vrst in kakovosti. Najbolj iskan je bil rdeči kraški krompir, katerega je bilo na trgu najmanj. Tudi precej lep istrski rumenkastobeli krompir ima mnogo kupcev, ki iščejo le lepe množine tega sadu. Kupujejo ga pa tudi že gospodinje za direktni konsum. Nepričakovan napredek zaznamujemo pri zelju. Grmade tega pridelka so zelo narastle in cene nekoliko padle. Blago je bržkone uvoženo. Fižol se nahaja na mrtvi točki.

Sadni trg ne nudi ničesar novega in je zavzel že popolnoma obliko, ki jih bo sedaj ohranil najmanj za dobo enega meseca. Le češplje obračajo nase sedaj še posebno pozornost.

Cene smo imeli sledeče:

Zelenjava: rdeča pesa za kuho 140—160 lir za stot; navadna pesa 140—220; navadno zelje 70—100; vrzote 120—160; vodne dinje 80—200; čebula 40—60; fižol v stročju 180—240; fižol v stročju za luščenje lisast in svetlorumen 140—200; fižol nov 170—230; ločike 160—440; malancane 50—240; zelenordeča paprika za kuho 70—180; krompir 50—120; zeleni poper za kuho 80—100; paradižnik 35—40; radič 80—400; šelen 150—200; špinača 150—360; buče za kuho 120—250.

Sadje: češplje 30—150; fige 50—100; limone 35—45 za zaboj; melagrane 90—120; jabolka 50—90; hruške 80—350; breskve 45—500; vodne melone 180; grozdje 100—320.

Cene brutto per netto. Na drobno so cene za 20% višje.

Iz tržaškega življenja

Nesrečna kolesarja

Da bi se nekoliko razvedril po učenju, je 14-letni dijak Friderik Manao, stanujoč v ulici Carpison št. 14, včeraj popoldne zasedel svoje kolo ter začel veselo kolesariti po ulici Ronco in bližnjih ulicah. Toda tej njegovi zabavi je mahoma napravila konec nezgoda, ki bi bila skoro imela prav žalostne posledice. Ko je dečko privozil iz ulice Ronco v ulico Molin grande, se je na križišču zaletel s kolesom v neki avtomobil ,ki je vozil po omenjeni ulici navzdol. Ker je šofer naglo zavil v stran in ustavil avto, nezgoda ni imela posebno hudih posledic. Manao jo je izkupil razmeroma zelo po ceni z rano na levi nogi hudimi praskami na raznih delih telesa. Šofer je pomagal nesrečnemu kolesarju v avtomobil in ga prepeljal v mestno bolnišnico ,kjer je Manao dobil potrebno pomoč, nakar je bil prepuščen domači negi.

— Hujše posledice je imela nezgoda, ki je doletela včeraj popoldne 15-letnega Alojzija Sinkoviča, bivajočega v Gramegni pri Sujah. Okoli 15. ure se je fant odpravil s kolesom v Kaštel, kjer je imel razne opravke. Med vožnjo, ko je bil že blizu cilja, je Sinkovič iz neznanega vzroka izgubil oblast nad svojim jeklenim konjem in padel tako nesrečno, da se je hudo pobil po obrazu ter si poleg tega tudi pretresel možgane. Siromaka je pobral neki avtomobilist, ki je kmalu potem privozil tam mimo, in ga prepeljal v tukajšnjo bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurgični oddelek. Če ne nastopijo kake komplikacije, bo nesrečni fant po mnenju zdravnikov ozdravil v kakih 15 dneh.

Nezgoda mladega podajača.

Pri delu v novih občinskih hišah za delavce in uradnike, ki jih gradijo v Kraljevi četrti, se je včeraj popoldne ponesrečil 14-letni podajač Emil Pertot, stan. v Lonjerju št. 83. Ko je donašal malto zidarjem, zaposlenim na odru v višini prvega nadstropja, se je nenadoma zrušil lesen mostič, čez katerega je šel, in pri tem je padel z višine kakih 6 metrov. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil desno roko na dveh mestih, si izpahnil nogo in se razen tega še pobil po obrazu. Siromak je dobil prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, ki so ga telefonično poklicali na lice mesta, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti najmanj 3 tedne.

Otrok padel skozi okno.

V hipu, ko je nihče ni nadzoroval, se je 6-letna Viktorija Bobich, stanujoča v ulici Istria št. 10, sinoči okoli 21. ure skobacala na hodniku drugega nadstropja na okno ter začela z radovednostjo, ki je lastna otrokom, opazovati vrvenje na dvorišču. Pri tem se je živahno otroče preveč nagnilo naprej, izgubilo ravnotežje ter padlo z višine kakih 7 metrov na dvorišče, kjer je obležalo nezavestno. Tragičnemu prizoru je bil priča delavec Ivan Calligaris, ki se je tedaj mudil na dvorišču. Ta je brez pomišljanja pobral nesrečnega otroka, sedel z njim v neki avtomobil, ki ga je ustavil na ulici, ter ga ponesel v mestno bolnišnico. Tam je zdravnik ugotovil, da je mala Viktorija hudo poškodovana; prebila si je lobanjo ter zadobila težke notranje poškodbe. Revica je bila sprejeta v kirurgični oddelek. Njeno stanje je zelo nevarno.

Poskušen samomor

Ob nenavadnih okoliščinah je sinoči skušal končati z življenjem 28-letni mehanik Vincenc Billini, stanujoč v Čarboli zg. št. 275. — Okoli 21. ure se je v neki sobi javne hiše v ulici Pescheria št. 5 obesil na hlačni pas, ki ga je bil privezal h kljuki pri vratih. Ženska, ki je bila v njegovi družbi, je takoj prerezala pas in poklicala ljudi, ki so, videč, da je mladenič že nezavesten, naglo telefonirali po zdravnika rešilne postaje. Prišedši na lice mesta, je ta dognal, da je stanje Billinija zelo nevarno; mladenič je močno krvavel iz ust in nosa, kljub prizadevanju zdravnika ni prišel k zavesti. Po prvi pomoči je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer se sedaj bori s smrtjo. Ni znano, kaj je privedlo mladeniča do obupnega koraka.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

IZ OKROŽNIC GORIŠKE PREFEKTURE

Štetje panjev

V kratkem se bo vršilo štetje panjev v deželi. Občine se pozivajo, da naznanijo število čebelarjev za pošiljatev potrebnih tiskovin.

Število trgovin

Na splošno se opaža, da uporaba postave z dne 16. decembra 1926 št. 2174 je šele povečala število trgovin, namesto da bi privedla do zmanjšanja. Zato se pozivajo občinski načelniki, da naznačijo za vsako občino koliko prošenj za obrtnice je bilo odobrenih, koliko odbitih, koliko obrtnic je bilo preklicanih in koliko je obrtnic, ki so same od sebe prenehale.

Stroški za slavnosti, ceremonije in razne svečanosti

Zelo umestna okrožnica poudarja potrebo največje štednje pri stroških za razne slavnosti, katere naj bodo čim bolj redke.

Štetje industrijskih obratov

15. oktobra 1927 se bo vršilo splošno štetje industrijski obratov v zmislu kr. ukaza z dne 20. marca 1927, št. 458.

Praznik malega šmarna

V mestu se smatra ta dan kot delavnik in so zato trgovine ter uradi odprti. Tisti trgovci pa, ki hočejo ta dan praznovati ter imeti trgovine zaprte, to lahko store, ne da bi jih zato zadela kaka kazen. Na Sveti Gori se bodo ta dan kot običajno, darovale številne svete maše. Naznanjena so že obilna romanja.

Huda nesreča v gozdu

Pozno v noč se je v pondeljek zvečer vrnil Zeleni križ, ki je bil poklican v Žago, kjer se je zgodila nesreča. Pripeljal je v bolnico usmiljenih bratov sedemnajstletnega mladeniča Jožefa Rot, kateremu je ogromna skala v gozdu zmastila podkolensko kost na obeh nogah. Napotil se je namreč s svojim bratom v gozd po drva. Ko je brat odšel nekoliko naprej, je nenadoma privršela po bregu ogromna skala. Jožef je ni zapazil in podrla ga je na tla. Šla mu je čez obe nogi. Na njegovo klicanje je takoj prihitel brat, ki ga je prinesel do poti, nato pa šel klicat ljudi. Prenesli so ga na dom, odkoder ga je pozneje prepeljal Zeleni križ v Gorico.

Izlet v Massalombardo.

Kot smo že večkrat javili se bo vršil v četrtek, 8. septembra, poučni sadjerejski izlet v Massalombardo. In sicer naj se goriški izletniki dobe na južnem kolodvoru ob 3. popoldne. Odpotujejo z vlakom ob 15.58. Pot bo sledeča: Gorica - Tržič - Ferrara - Lavezola - Massalombarda. Iz Tržiča odidejo izletniki z brzovlakom, ki dospe v Ferraro ob 22.56 minut, kjer bodo tudi prenočili. Nadaljevali bodo vožnjo v petek, 9. septembra, in sicer z vlakom ob 7. in 24 minut. Prihod v Massalombardo preko Lavezole ob 24. to je o polnoči. Potovalo se bo po tej poti, ker je krajša in ker daje zanjo država 50-odstotni popust. Tako bodo stali vozni listki, za tje in nazaj le 60 lir in bodo veljavni 10 dni.

Vesel dan v kaznilnici

V pondeljek je ravnatelj goriške kaznilnice, cav. dott. Miglietta razdelil med kaznjence, in sicer tiste, ki so najbolj pridno posečali šolo «Carlo Favetti», 300 lir, ki jih je darovala kaznilnici pokrajinska uprava. Razdelili so dve nagradi po 50 lir in osem nagrad po 25 lir.

Pripravica za občinske tajnike

5. septembra so se pričele na goriški trgovski šoli vaje za pripravo k izpitom občinskih tajnikov. Izpiti se bodo vršili v letošnjem decembru. Posečanje takih šol je zelo koristno, zlasti bi bilo priporočljivo, da bi se jih udeleževali absolventi srednjih sol, če nimajo namena nadaljevati svojih študijev na visokih šolah.

Odkrita zaloga municije

V bližini Volčjedrage so delavci, ki so delali na železniški progi, odkrili pri gradbi dvojnega tira iz Gorice v Prvačino kaverno, ki je ostala še iz svetovne vojne; v njej so našli veliko vojne municije. Ležalo je tam okrog 200 zabojev bomb različnega tipa. Obveščeni so bili orožniki, ki so ustavili delo in zastražili ono mesto.

KOMEN

Razpuščena organizacija

Prefekturna oblast v Gorici je razpustila tukajšnji telovadni krožek, združen s knjižnico, in sicer z motivacijo, da njegovo delovanje ni bilo v skladu z nacionalnim redom.

ČEZSOČA

Povojne zgradbe - Nova cerkev šolsko poslopje

Ko me je zadnjič privedla pot skozi Čezsočo, sem dobil nehote zelo dober vtis o vasi, kraju in blagostanju ljudstva. Vas je snažna, hiše nove in ljudje so dobri. Toda natančnejše opazovanje je prve vtise zameglilo. Hiše so vse brez izjeme zgrajene iz slabega materijala. Strehe so vse zakrpane, vsaka burja jih odkriva in ljudje jih krpajo s čimer je. Sploh nobena ne drži dobro vode. Neki kmet mi je dejal: «Če nerodno odprem ali zaprem vrata ene sobe, odprejo se vsa vrata po vseh sobah, celo v hlevu spodaj; vedno krpam, a nič ne zaleže».

Zadnjič je bila sodnijska komisija v Čezsoči, da preceni nekatere stavbe. Komisija je ugotovila, da je podjetje, ki je po vojni gradilo porušena poslopja, mnogo pretiravalo v cenah. Radi tega je tudi podjetje propadlo v pravdi pri iztirjevanju dolgov pri kmetih. V dolgove so kmetje zašli pri graditvi hiš. Podjetju vojna odškodnina ni zadostovala, zato ima z malo izjemo sleherni posestnik precejšen dolg na svojih stavbah.

Tudi grajenje cerkve je v najboljšem teku, upati je da bo do jeseni izgotovljena. Cerkvica je zelo lična in bo, ko bo dokončana, prav lepa. Zgrajena je v romanskem slogu. Čezsočani bodo lahko ponosni na njo.

Popravljajo tudi šolo, katere streha je propuščala vodo. Postavili so sedaj novo streho, pa tudi znotraj bo treba vse prenoviti, ker so strohneli podi in stropi.

Vremenskih nezgod ni bilo in tudi suša ni v teh krajih prizadela nikake škode, kakor se je to žalibog zgodilo po raznih krajih naše dežele. Polja so lepo zelena in upati je, da bo letina ugodna.

IDRIJA PRI BAČI

Razpust «Prosvetnega društva»

Z motivacijo, da je delovalo v nasprotju z nacionalnim redom, je bilo te dni od oblastev razpuščeno tukajšnje «Prosvetno društvo».

POJANA

Že napovedana prireditev, ki bi se imela vršiti dne 28. avgusta, bo vršila v nedeljo dne 11. t. m. Začetek točno ob 3. pop. Prireditev gotova. Dovoljenje že izdano. — Vzpored: «Jutranja pesem», poje mešani zbor Fojana-Medana; «Saj je že tukaj», pesem, poje mešan zbor Fojana-Medana; «Lovski tat», ljudska drama v petih dejanjih. Več kupletov poje Fr. Bratuž. Med odmori in pri prosti zabavi bo sviral biljanski orkester «Edinost», sodelovala bo tudi dobro organizirana šaljiva pošta.

Poroka. Včeraj, dne 6. septembra, se je poročila v Cerknem z g. Francetom Želinom gdčna Marcelina Korošec, hčerka tukajšnjega g. učitelja. Da je bila gdčna Marcelina pri fojanskem ljudstvu v resnici zelo priljubljena nam je jasno pričal častni slavolok, ki so ga ji v počastitev postavili fojanski fantje.

Mlademu paru želijo prijatelj vse najboljše v novem življenju!

KAL PRI KANALU

Tatovi v trgovini

Trgovcu Andreju Lebanu so neznani tatovi odnesli ponoči iz njegove trgovine veliko tobaka, gnjati, masla in podobnih dobrin in mu tako napravili za tisoč lir škode.

BAŠKA DOLINA.

Cesta, ki pelje po naši dolini od Sv. Lucije, se nahaja v zelo slabem stanju. Dan za dnem se obrablja in kvari, a nikogar ni, ki bi jo vsaj za silo popravil. Najbolj pa jo je poškodovala lanska povodenj, ki je napravila tud drugod mnogo škode. Po nekaterih krajih baške doline je voda tedaj cesto popolnoma odnesla, da je bil nekaj časa sploh ves promet ustavljen, dokler se ni cesta deloma zopet popravila. Od tedaj naprej pa jo nihče več ni popravljal niti ne posipal z gramozom. Ko je bila namreč takoj po povodnji v najslabšem stanju, jej je bil odvzet cestar, ki jo je poprej redno popravljal, kjer je bilo treba. Sedaj je pa že skoraj leto dni brez cestarja in ako bo to trajalo še kaj časa, bo polagoma tako razpadla, da se sploh ne bo mogla več uporabljati. Saj je že sedaj vsa razdrapana in razrita. Ponekod je do polovice zaraščena s travo, drugod pa jo ravno toliko manjka. Najbolj je prizadet oni del med Bačo pri Sv. Luciji in Klaržami, kjer je v razdalji dveh kilometrov na devetih mestih zasuta z gruščem, ki ga je nanesla voda. Na nekaterih mestih je zelo nevarna in še čudno, da se do sedaj ni zgodila še nobena nesreča. Od Kneže do Grahovega in dalje proti Podbrdu pa je podobna bolj kaki grapi, kakor pa deželni cesti. Posebno znajo to povedati naši vozniki, ki se dan za dnevom «vicajo» po omenjeni cesti. — Opozarjamo na to merodajne faktorje in jih prosimo, naj se za stvar pozanimajo in jo uredijo.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Skrivnost stare knjige

Emile Favier je bil velik učenjak, bavil se je z žuželkami, ki žive v vodi, in je spisal o njih učeno knjigo s 400 stranmi. Brž prvi izvod je nesel svojemu prijatelju, naravoslovcu Bouffonu, ki ga je spis tako zanimal, da ga je v eni noči prebral. Bouffon je prorokoval svojemu prijatelju največje uspehe, ki jih bo dosegel s tem globoko zamišljenim spisom. Toda nič kaj takega se ni zgodilo. — Knjig, samo dva tisoč izvodov se je tiskalo, ni nobeden kupil. To je pisatelja Faviera tako jezilo, da je uničil vse izvode razen enega, ki ga je daroval kot rojen Italijan vatikanski knjižnici. To se je zgodilo dne 8. februarja 1784. — Pred tedni je prišel v vatikansko knjižnco dijak Lacosta, ki je študiral naravoslovne knjige. Sluga mu je prinesel več knjig, med temi tudi knjigo Emila Favier-ja iz l. 1783. v Parizu, darovano od pisatelja l. 1784. vatikanski knjižnici. Dijak je vzel staro, zapraševno knjigo v roke in bral na zadnji strani komaj čitljve besede: «Neznanec, ki dobi to knjio v roke, naj stopi na zapuščinsko sodnijo in naj zahteva akte L 1 št. 178.» Študent je šel in zvedel na sodniji, da vsebuje dotični akt poslednjo voljo l. 1784. umrlega učenjaka Favier-ja. V tej oporoki je določil učenjak za svojega dediča onega, ki bo prvi zahteval vpogled v dotične akte in pojasnil svojo zahtevo oziroma povod tej zahtevi. Premoženje je vredno kake štiri milijone lir. Seveda imajo premoženje v lasti učenjakovi sorodniki, ki so ga podedovali po zakonu, sedaj pa, ko se je našla oporoka, bodo morali izročiti premoženje presrečnemu dijaku Lacosti, ki so mu povodne žuželke naklonile veliko bogatstvo.

Anekdota

Milanski književni časopis «La fiera letteraria» prinaša zanimivo anekdoto o pobiranju podpisov in avtografov slavnega komedijografa Shawa. Ti avtografi se namreč zelo drago plačujejo. Zato se počuti kar srečnega oni, ki je tako srečen, da jih ima. Tako srečna sta hotela biti tudi dva angleška dijaka, ki pa na noben način nista mogla priti do njih. In kaj se spomnita?! Nekega dne odpošljeta Shawu pismo, v katerem ga prosita, naj jima da dvoljenje, da krstita svojega morskega prešička, ki se je ravno prejšnji dan rodil, z imenom Shaw. Slavni ironik je ob tem predrznem pismu postal nenadoma ves divji, zagrabil za papir in tintnik ter napisal odločno in energično pismo, polno psovk in žaljenj, v katerem je naravno porednima dijakoma prepovedal izrabljati njegovo ime v tako umazane namene. Predstavljate si veselje dijakov, ko sta dobila pismo, nedvomno zelo interesanten — autograf. Morda sta ga takoj prodala.

Samomor arhitekta

Večkratni hišni posestnik in znani arhitel Pavel Toaso v Budimpešti in njegova žena stà izvršila samomor. Zaprla sta se v kuhinjo in se zastrupila s plinom. Toaso, mož sedem in petdesetih let, je izročil svojemu že velikemu sinu večjo vsoto z naročilom, naj si privošči veselo in zabavno noč, in medtem ko se je sin, ničesar sluteč, zabaval po kavarnah, sta doma oče in mati umirala. Kaj je gnalo oba v smrt, ni pojasnjeno.

Še vedno Lindberg

Lindbergov tajnik poroča v listu «Popular Science» mnogo zanimivosti iz življenja svojega šefa po njegovem uspelem poletu iz New-Yorka v Paris. Tako je dobil ponudbo Lindberg, da se mu izplača 1 milijon dolarjev, če bo dovolil, da se bo filmsko posnela njegova poroka. Doslej je dobil Lindberg 3.5 milijona pisem in nad 100.000 brzojavk. Med pismi je seveda več tisoč ženitnih ponudb. Samo v pismih je bilo za 16.000 dolarjev znamk za odgovor. 14.000 raznih darov je dobil Lindberg od povsod. Odgovoril je samo na nekaj tisoč pisem osebno, vsa druga pisma romajo v koš.

V dobi rekordov

Pri letalskih tekmah dosežejo letala naravnost fantastično hitrost. Tri sto kilometrov na uro je postala že vsakdanjost. Toda tudi v nasprotnem smislu, v počasnosti, lahko beležimo te dneve rekord. Angleški listi namreč poročajo, da je došlo pismo, ki se je bilo vložilo 30. novembra 1865. torej pred dva in šestdesetimi leti v pisemsko skrinjico francoskemu poslaništvu nasproti, te dneve na kraj naslova, ki se nahaja oddaljen še ne dva kilometra od omenjene poštne skrinjice. Dva kilometra v dva in šestdesetih letih je vsekakor lep rekord.

Obnovitev stare pravde

Pred več sto leti je bila v Szegedinu na Ogrskem javno sežgana prekrasna Judita Devai, obtožena da je pokopala tri svoje zakonske može, da je ponoči letala na metli po zraku, da se je v reki skupaj s hudički kopala, da je kuhala skrivnostna zelišča, s katerimi je mešala moškim glave. Njeni potomci so že večkrat zahtevali obnovitev procesa tako tudi l. 1880. Sedaj je neki njen sorodnik spisal o svoji prednici daljši spis, na čigar podlagi zahteva od szegedinskega okrožnega sodišča, naj ukrene, da se proces obnovi in se po nedolžnem sežgani ženski vrne, čeprav po njeni smrti, čast.

BORZNA POROČILA.

Trst, 6. septembra.

Amsterdam 733.50-743.50, Belgija 251.75-261.75, Francija 72.05-72.55, London 89.40-89.76, New-York 18.36½-18.46½, Španija 305.50-315.50, Švica 353.50-357.50, Atene 24.30-24.80, Berlin 433-443, Bukarešt 11.05-11.55, Praga 54.35-54.85, Ogrska 317-327, Dunaj 254.50-264.50 Zagreb 32.20-32.70.

Uradna cena zlata (5. 9.) L 355.86; vojnoodškodninske obveznice 68.75.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Dante Filz 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. 115

GLYKOL je edino energično zdravilo proti glavobolu, šibkosti, malokrvnosti, obnemoglosti. Izdelek lekarne Castellanovich, Trst, Via dei Giuliani št. 42. 110

EKONOM z dobro službo in kapitalom išče znanja v svrho ženitve, z gospodično ali vdovo brez otrok, do 35. leta, z imetjem. Ponudbe pod «Ekonom» na oglasno upravništvo. 111

KROJAČNICO za moške obleke sem odprl 15. avgusta «na Governi». Sprejemam vsakovrstna naročila ter jamčim za točno postrežbo. Lah Izidor, Rihemberk. 110

V LJUBLJANI sprejmem dva dijaka ali dijakinji v vso prav dobro oskrbo, v sredini mesta. M. Fantini, Gosposka ul. 9/II. 112

MLEKO za vaše otroke vedno sveže, na dom v zaprtih steklenicah, naj zaslužnejši prednost. Latteria Sociale Romans, Trst, Via Crispi 36, tel. 34-19. 106

HIŠE, vile, zemljišča v raznih legah se prodajo po nizkih cenah. Posredovalnica Piazza Ospedale 3. 125

SPREJME se pekovski pomočnik. Kje pove goriška uprava. 125

ODLIKOVANA tvrdka Giovanni Obersnel — Trst, Via S. Maurizio 14 — Kovaška delavnica. — Tovarna vrat, roulettes in kovinastih mrež, itd. — Popravila. 112

KVAS tovarne Fischl iz Celovca dobiti pri G. fu Guarrini, Trst, Via Macchiavelli 22, tel. 2052 120

ANTON PEČAR, tovarna glasovirjev Trst via Scussa 8, prodaja, popravlja uglašuje in menjuje glasovirje, harmonije in orglje. 110

NA OBROKE

Izgotovljene obleke in po meri, dežni plašči, tkanina, svilenina, obuvalo vsakovrstno perilo itd. - Najboljše blago in najnižje cene. Veliki popusti na vseh cenah. (971

Via Roma št. 3, tretje nadstropje

ANTONIO RUZZIER
slikar dekorater
Trst, Via S. Francesco 2 (znotraj)
Izvršuje vsakovrstna slikanja in lakiranja. Stenski papir i. t. d.
Na željo proračuni.
Telefon 14-17. (902) Telefon 14.17.

Specijaliteta kave HAUSBRANDT
Novi veliki dohodi nam dovoljujejo da nudimo svojim odjemalcem
nov popust na cenah.

Pečena (ostanki)	L 21·80
Zmes za družine	26 —
Santos „superior"	29 —
Zmes posebno fina	31 —
Surova od	L 21 — naprej

952

Tržaška posojilnica in hranilnica
registr. zadruga z omej. poroštvom
uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torre bianca 19, I. n.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje
po 4%
večje in stalne vloge po dogovoru.
Sprejema „Dinarje" na tek. račun in jih obrestuje po dogovoru.
Davek od vlog plačuje zavod sam.
Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite.
— Obrestna mera po dogovoru. —
Na razpolago varnostne celice (safe)
Uradne ure za stranke od 8.30 do 13 in od 16 do 18.
Ob nedeljah je urad zaprt.
Štev. telef. 25-67.

Najstarejši slov. denarni zavod

PODLISTEK

ADOLF pl. REYA:

Dva dni med težkimi zločinci

Gospodje moji- Bog je v nebesih sodnik in vi boste poklicani, da že tukaj delite pravico. Na tem žalostnem mestu, med temi žalostnimi zidovi apeliram na vas, da dobro pazite, kako boste sodili človeka. Pred vsem vi, ki boste sodniki, ali se zavedate, da je naloga težka. Ali veste kaj jemljete človeku, če ga obsodite? Bolje da uteče roki pravice 99 ljudi, kakor pa da obsodite enega po nedolžnem. Vaš poklic je vzvišen in nalaga največ odgovornosti, kajti tu se gre za človeško življenje. Pravo nikoli ne izključuje človekoljubnosti, toda v svojem poklicu se ne smete pustiti premagati od nje. Vaš razum mora obvladati vaša srca. Vi morate prodreti v globine človeške duše, ako hočete izreči pravično sodbo. Glejte, da se kolikor mogoče pripravite in da se dobro oborožite za vaš sveti poklic. Vaš študij zelo mnogo zahteva od vas. Pojdite med ljudi, učite se spoznavati jih in študirajte tudi druge znanosti, ki vam bodo utirale pot, da čim bolj prodrete v globine človeške duše....»

Tiho smo se razdelili v posamezne skupine ter šli po dolgem hodniku do železnih vrat. Čuvaj jih je odprl z velikimi ključi, pa jih spet skrbno zaprl. Prišli smo v mračen hodnik, kjer so spalnice. Vrata in okna so bila na široko odprta. Ko sem stopil v prvo sobo, me je nekaj zelo presenetilo; vsaka postelja je ograjena z železnimi drogi.

«Zakaj to?» sem presenečeno vprašal učitelja.

«Te kletke so zato, da se preprči nemoralnost med kaznjenci.»

Ubogi ljudje! Kako izgleda človek v tej ograji! Ali ni to skrajno odvzetje svobode? Ali ni to največje presenečenje?

«Pa vendar ne ležijo vsi po teh kletkah?»

«Ne! Samkaj pridejo samo taki, ki so res nevarni in če nimamo več na razpolago osamljenih celic. Sicer pa ima vsaka celica po noči svojo stražo.»

«Kakšno hrano jim dajete?»

«Hrana je dovolj sočna in zadostna; ne sme pa vsebovati takšnih primesi, ki razdražujejo. Seveda, pečenke ne dobijo, a boljšo hrano imajo nego vojaki. Za enega vojaka z vso oskrbo potroši država dnevno 7 Din., medtem ko stane pri nas samo hrana 4.50 Din. Boljo hrano dobe radi tega, ker morajo precej delati in ker moramo paziti, da ne zbolijo.»

Pregledali smo še druge spalnice in res le malokje so bile te čudne ograje. Vse sobe so nenavadno čiste in dovolj zračne. Postelje so brez rjuh.

Spet pridemo do težkih vrat. Kadar so se odprla, je od znotraj zašumelo kakor v čebelnjaku: vse tolče, pili in žaga. To so delavnice mizarjev in rezbarjev. Občudovati sem moral prekrasne mobilije, lepe okvirje in majhne zabojčke. Malokje se najdejo tako krasni izdelki.

«Kam pošiljate te stvari?»

Učitelj nam pokaže krasno omaro in pisalno mizo iz javorjevega lesa.

«To je za škofovo palačo v Zagrebu. Toliko naročil imamo, da jih ne bomo izvršili v treh letih. Ljudje radi kupujejo naše izdelke, ker so solidno delani in ker tudi cene niso pretirane. Tukaj smo izdelali tudi spalno sobo za našo kraljico.»

«Po tem takem ne živijo kaznjenci na državne stroške, ampak od truda svojih rok in vi imate celo dobiček od njih.»

«Seveda imamo precej dohodkov. Aktiva naše kaznilnice znaša danes dva in pol milijona dinarjev. Sedaj nam hoče država odvzeti to vsoto, četudi bi po zakonu tega ne smela.»

«Zakaj ne investirate kapital v nepremičnine?»

«Ne vem, kako bomo ukrenili, toda s to idejo se že dolgo bavimo.»

«Ali imate bogato premoženje?»

«Sedaj imamo črez 200 jutrov zemlje in ves ta ogromni kompleks obdelujejo izključno kaznjenci.» (Dalje)